



Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö 11.8.2021, diaarinumero VN/11505/2020

MAAHANMUUTTOVIRASTON LAUSUNTO

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011, jäljempänä 'vastaanottolaki') 20 §:n 3 momentin mukaan vastaanottorahaa myönnettäessä hakijoiden tulot ja varat otetaan huomioon toimeentulotuesta annetussa laissa säädetyllä tavalla. Vastaanottolain 23 §:n 3 momentin mukaan vastaanotto- ja käyttörahan myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin toimeentulotuesta annetun lain 3 luvun menettelyä koskevia säännöksiä ja takaisinperintään sovelletaan puolestaan toimeentulotuesta annetun lain 4 luvun takaisinperintää koskevia säännöksiä.

Mietinnössä ei ole huomioitu sitä, että toimeentulotukilakia sovelletaan myös vastaanottotoiminnassa. Mietinnössä olisi hyvä tuoda esiin toimeentulotukilain merkitys laajemminkin. Vastaanottopalveluista siirytään usein toimeentulotuen hakijaksi, joten siirtymisen sujuvuuden varmistaminen on myös Kelan ja kuntien etu.

Mietinnössä esiin nostetuista toimeentulotuen myöntämiskäytäntöjä koskevista kohdista laskelman täsmentyminen sekä toimeentulotuen määräytymisaikaa koskeva täsmentyminen vyörytyksen ja kohtuullisuusharkinnan osalta ovat kannatettavia myös vastaanottorahan myöntämisen näkökulmasta.

Mietinnössä tulisi tarkastella tiedonvaihdon mahdollisuuksia myös vastaanottojärjestelmästä kuntaan siirtymisen tilanteessa, joissa vastaanottokeskuksen sosiaalipalveluilla voi olla tarve välittää arvionsa mukaan tarvittavaa tietoa Kelaan toimeentulotukihakemuksen käsittelyn tueksi. Vastaanottokeskuksen sosiaalipalvelut eivät ole osa sosiaalihuoltoa, joten erinäisiä tiedonsaantioikeuksia ja vastuukysymyksiä tulee näissä sektorirajat ylittävissä yhteistyötilanteissa tarkastella muun kuin sosiaalihuollon kautta. Pelkkä viittaus sosiaalihuoltoon ei ole riittävä, jos on tarvetta ja halua sujuvoittaa myös vastaanottojärjestelmästä kuntaan siirtymistä.

Mietinnössä ei ole huomioitu tilanteita, joissa siirtyminen tapahtuukin toimeentulotuen parista vastaanottopalvelujen saajaksi. Vastaanottotoiminnassa on kohdattu haasteita tilanteissa, joissa oleskeluoikeus kunnassa on päättynyt ja henkilö on siirtynyt vastaanottopalvelujen piiriin haettuaan turvapaikkaa Suomesta. Haasteita on

koettu erityisesti tulkittaessa maassaolon vakinaisuutta sekä kotikuntamerkintöjä. Miefinnössä olisi hyvä arvioida oleskeluluvan päättymisen jälkeisiä tilanteita suhteessa toimeentulotukeen.

Ylijohtajan sijaisena,

Apulaispäällikkö

Elina Immonen

Erityisasiantuntija

Emma Rimmanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 29.09.2021 klo 10:20. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön johtaja